

III maailma arenguabi - kellele ja milleks? – Infoklipp

Definitsioon: Kolmas maailm on tänapäeva mõistes üsna aegunud termin. Algselt tähendas see riike, mis ei olnud liitunud ei NATO ega Nõukogude Liiduga. Tänapäeval mõistetakse kolmanda maailma all arenguriike, kus on mitmeid sotsiaalseid ja majanduslikke probleeme. Seetõttu räägitaksegi arenguabist just peamiselt kolmanda maailma riikidele.

Ajalugu: Arenguabi kolmandale maailmale algas 1960ndate lõpus. Rikkamate riikide valitsused, valitsusvälised organisatsioonid ning rikkamad inividid hakkasid nende poole toetusi suunama tuginedes mudelitele, mille eesmärk oli majanduskasvu luua. Kahjuks on enamus abimudeleid on andnud halbu tulemusi ning kolmanda maailma riikide majanduslik olukord on tihtilugu siiski sõltuvuses arenenud riikidest. Selle pärast on hakatud arutama viise, kuidas abi efektiivsemaks muuta või üldse ära lõpetada vabastades arenguriigid teiste raha sõltuvusest.

Kuidas? Üldiselt töötab arenguabi nii, et doonorid, st arenenud riigid või OPECi liikmesriigid ning rahvusvahelised organisatsioonid annavad toetust arenguriikidele. Abi või laenu saamisega käivad kaasas eeldused ja nõuded. Nende nõuete ja tingimustega mõjutavad doonorriigid sihtriiki. See on tekitanud kriitikute seas palju vastuolu kuna tingimised, mis eeldavad näiteks mingi spetsiifilise majanduspoliitika järgimist ei ole pruugi olla õigustatud ega jätkusuutlikud ning võivad olla sihtriigile kahjuliku mõjuga. Teisalt on ka tingimusi, mis võivad olla põhjendatud (näiteks finantsjuhtimise läbipaistvus).

Kategooriad:

- Projektidele suunatud abi, näiteks uue kooli ehitamiseks vajalik materjal.
- Programmi abi, mida suunatakse spetsiifilistesse sektoritesse, näiteks riigi haridussektori arengusse.
- Sektori abi, mis ühendab endas nii projekti kui ka programmi abi, näiteks raha läheb nii haridussektori arendamiseks kui ka uute koolide ehitamiseks.
- Tehniline abi on suunatud ekspertide, näiteks arstide saatmiseks arenguriikidesse, et aidata kaasa mingi programmi arengusse.
- Toidu abi antakse peamiselt riikidele, kus on väga vähe toitu. Toidu abi on eriti tavaline pärast looduskatastroofe.
- Rahvusvahelist uurimustööd kasutatakse ka arenguabiks. Rohelise revolutsiooni ajal kasutati uurimustöö tulemusena saadud viljatüvesid saagikuse tõstmiseks ja vaktsiinide uurimustöö on arenguriikides miljoneid inimesi päästnud.

Negatiivne: Arenguabil võivad olla ka halvad tagajärjed. Kui arenguriikides tegutsevad firmad on huvitatud vaid kerge raha teenimisest võivad nad toetuste abiga näiteks paigaldada arenguriikidesse tehnoloogiaid, mis sinna ei sobi või mida seal kohapeal ei suudeta hallata. Selle tulemusena jääb probleem lahendamata ning raha liigub arenguriigist siiski välja. Seda sellepärast, et tihtilugu peavad ka arenguriigid osa rahast projekti panustama, et toetust saada. Selliste probleemide ärahoidmiseks on vaja palju läbipaistvust ja kontrolli arenguabisse ning firmad peavad veenduma, et nende paigaldatud tehnoloogiaid ka ekspertide lahkudes toimivad.